

az olyan közlés, melynél mindezt csupán csak sejtnei lehet. Teljesen kimerítő magyarázatokra nem kellett volna törekedni, hiszen az ilyen feladat évekkel halasztotta volna el a kiadvány megjelenését; de sok helyütt könnyű lett volna a csonkot, mit egy-egy irat most jelent, tájékoztató megjegyzésekkel kiegészíteni. *Hajnal István.*

A Petőfi-Társaság ötven esztendeje 1876—1926. A szerkesztésért felelős Sas Ede. A Petőfi-Társaság kiadása. Amikor a Petőfi-Társaság 1876-ban megalakult, Jókai Mór első elnöki megnyitójában megemlékezett a Petőfi által alakított Tizek Társaságáról, melynek az volt a célja, hogy a fiatal írókat a folyóirat-szerkesztők és kiadók önkényétől mentesítse. Hasonlóan határozta meg Jókai is a Petőfi-Társaság célját: «A szépirodalmat, mint életpályát emancipálni és önállásra juttatni». Ezt a Társaság úgy gondolta elérni, hogy saját kiadásában jelenteti meg tagjainak műveit és saját folyóiratában ad nekik érvényesülési teret. A Társaság a mult esztendőben ünnepelte meg ötvenéves fennállását és ennek emlékére egy könyvet adott ki. Az emlékkönyv bevezetőjében a Társaság tiszteletbeli elnöke, Herczeg Ferenc ezt írja: «A Petőfi-Társaság egyik legfontosabb feladata, amelyet nagyszerű sikerrel végez: a Petőfi-kultusz ápolása». Ez a két elnöki kijelentés az ötven év két határmezsgyéjén jellemző a Petőfi-Társaság életének belső fejlődésére. A Társaság nagy irodalmi célokkal indult meg, melyeket nem tudott megvalósítani. Folyóiratai (a «Petőfi-Társaság Lapja» és a «Koszorú») két, illetőleg három évfolyamot értek meg, évkönyvéből hat kötet jelent meg. A századfordulókör meginduló új magyar irodalom más, tőle idegen utakon kezdett fejlődni. Így a Petőfi-név, mely a megalakuláskor csak világító szimbólum volt, mindinkább középponti céllá vált. A Társaság minden erejét a Petőfi-kultusz emelésére irányította és ezen a téren kétségtelenül jelentékeny eredményekre tekinthet vissza. Habár a Petőfi-irodalom legnagyobb szabású termékei (mint Ferenczi Zoltán Petőfi-életrajza, Horváth János Petőfi-könyve, a Havas- és Voinovich-féle Petőfi-kiadások) nem is az ő kiadásában jelent meg, megindított Petőfi-Könyvtár címen egy sorozatot, melynek harminc füzeté között több jelentős munka akad. Kiadta a Petőfi-albumot és a Petőfi-almanachot.

Megteremtette a Petőfi-házat és ha az ma nincs is az ő birtokában, a Petőfi-múzeum anyagának összegyűjtése a Társaság fáradhatatlan buzgalmának köszönhető. A Társaság minden ünnepelésben jelentős részt vett, mely Petőfi nevének kultuszát szolgálta és különösen nagy érdemei vannak a Petőfi-centennarium megrendezése körül. Teljes joggal írja Herczeg Ferenc: «Annyi bizonyos: hogy Perőfi alakja ma tiszta fényben és teljes nagyságban áll a nemzet és a külföld előtt, az túlnyomórésztben a Petőfi-Társaság évtizedes agitációjának eredménye».

Az emlékkönyv részletesen hozza a nagygyűlések programját, az elhangzott beszédek rövid ismertetésével, a Petőfi-centennarium eseményeit és Pekár Gyula és Ferenczi Zoltán elnöki tagavató beszédeit. Keveset ír a Petőfi-Társaság kiadványairól és félévszázados hatásáról, pedig irodalmi szempontból ez kétségtelenül fontosabb, habár nehezebb is lett volna. Az emlékkönyv megérdemelte volna a gondosabb szerkesztést. Hemzseg a sajtóhibáktól, ami különösen évszámoknál megtevesztő és bántó. *Farkas Gyula.*

Hatvany Lili: En garde! Kis gyerekek szeretnek színházat játszani. Bábukat megnevezik, ide-oda tologatják és az esetlen mozgásokban csodálatos történeteket látnak. Hatvany Lili csillogó szemmel ül alakjai előtt, ügyeskedik, különféle címkeket akaszt rájuk és boldog iparkodással rángatja őket; nagystíli emberek ezek, bizony!

Carlo 25 éve tiporja a női szíveket. Nem ismer kíméletet és ellenállást, ragadozó. Természetesen érdekes ember, tehát gögös, egoista, nem szép, de őrlítőszemű, hidegen okos, amint azt Hatvany Lili buzgón előszámolja. Kevésbé természetesen ostoba, gyámoltalan, ügyetlen szájhős, aki szerelmi vallomásába véletlenül beleszövi régi kalandjait és folytonosan magyarázza meg magyarátzatja veszedelmes voltát, hogy elhigyjék neki; ilyennek sikerül a darabban. Ellenfele, a nagy nő, természetesen... (lásd mint fent); a darab persze itt is cáfolja az intenciókat. A nagy nő ostobaságokat beszél, midőn fölényes, jámbor, midőn játszik a férfi szerelmével és ellenszenves, amidőn anya. Nagy párbajuk, a két elsőrendű vívó összecsapása pedig a valóságban bosszantóan együgyű. Mind-egyik önmagáról beszél, szünetlenül, unalmasan, mégis nagyon vonzódnak